

ΕΡΓΟ: «Καθορισμός Μεθοδολογίας και σύνταξη προδιαγραφών για την αξιολόγηση περιοχών και το χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας, με πιλοτική εφαρμογή σε 10 περιοχές»

ΦΑΣΗ Γ: Πιλοτική εφαρμογή προδιαγραφών

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: *Έκθεση ορνιθολογικής αξιολόγησης της περιοχής «GR134 Νοτιοδυτική Χερσόνησος - Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου», για τον χαρακτηρισμό της ως Ζώνης Ειδικής Προστασίας.*

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Μπουρδάκης Ευστράτιος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Έλενα Χατζηχαράλαμπος

Θεσσαλονίκη

Ιανουάριος 2005

Το έργο «Καθορισμός μεθοδολογίας και σύνταξη προδιαγραφών για την αξιολόγηση περιοχών και το χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας με πιλοτική εφαρμογή σε 10 περιοχές», υλοποιήθηκε από το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων–Υγροτόπων (ΕΚΒΥ) με χρηματοδότηση από το «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον» του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Η πλήρης αναφορά στο παρόν κείμενο είναι:

Μπουρδάκης Ε. 2005. Έκθεση ορνιθολογικής αξιολόγησης της περιοχής «GR134 Νοτιοδυτική Χερσόνησος - απολιθωμένο Δάσος Λέσβου», για τον χαρακτηρισμό της ως Ζώνης Ειδικής Προστασίας. ΥΠΕΧΩΔΕ, Αθήνα και Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων – Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), Θέρμη. 41 σελ. + ii παραρτήματα.

This document may be cited as follows:

Bourdakis S. 2005. Report for the evaluation and designation of the site «GR134 NW Peninsula, Petrified forest Lesvou», as a Special Protection Area. Hellenic Ministry for the Environment, Physical Planning and Public Works, Athens and Greek Biotope / Wetland Centre (EKBY), Themi. 41 p + ii annexes.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1.1 Γενική περιγραφή περιοχής μελέτης.....	4
1.2 Παλαιότερες έρευνες για την ορνιθοπανίδα της περιοχής	7
1.3 Προστατευόμενες περιοχές – διαχειριστικό καθεστώς	7
2. ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ	9
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	11
3.1 Συνοπτική αξιολόγηση	11
3.2 Ανάλυση της διαδικασίας αξιολόγησης.....	12
3.3 Περιγραφή κρίσιμων ενδιαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης	14
3.4 Χάρτες κρίσιμων ενδιαιτημάτων ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης.....	22
4. ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ	23
5. SUMMARY OF ORNITHOLOGICAL ASSESSMENT AND PROPOSED DELIMITATION	25
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	29
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΠΙΝΑΚΕΣ.....	32
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. ΧΑΡΤΕΣ ΟΠΤΙΚΟΥ ΔΙΣΚΟΥ (CD-ROM)	41

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Καθορισμός μεθοδολογίας και σύνταξη προδιαγραφών για την αξιολόγηση περιοχών και το χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας με πιλοτική εφαρμογή σε 10 περιοχές», το οποίο υλοποιήθηκε από το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων–Υγροτόπων (ΕΚΒΥ) με χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Σκοπός της έκθεσης είναι η αξιολόγηση, η οριοθέτηση και ο χαρακτηρισμός της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ) «GR134 Νοτιοδυτική Χερσόνησος - Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου» ως Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) της ορνιθοπανίδας, σύμφωνα με το Άρθρο 4 της Οδηγίας για τα Πουλιά 79/409/ΕΟΚ. Το μέσον για την επίτευξη του σκοπού είναι η πιλοτική εφαρμογή των προδιαγραφών που παρήχθησαν στο πλαίσιο των φάσεων Α και Β του έργου¹, στην ανωτέρω περιοχή με παραδοτέα τα οποία αποσκοπούν στην ολοκλήρωση της τεχνικής προετοιμασίας για το χαρακτηρισμό της περιοχής αυτής ως ΖΕΠ.

1.1 Γενική περιγραφή περιοχής μελέτης

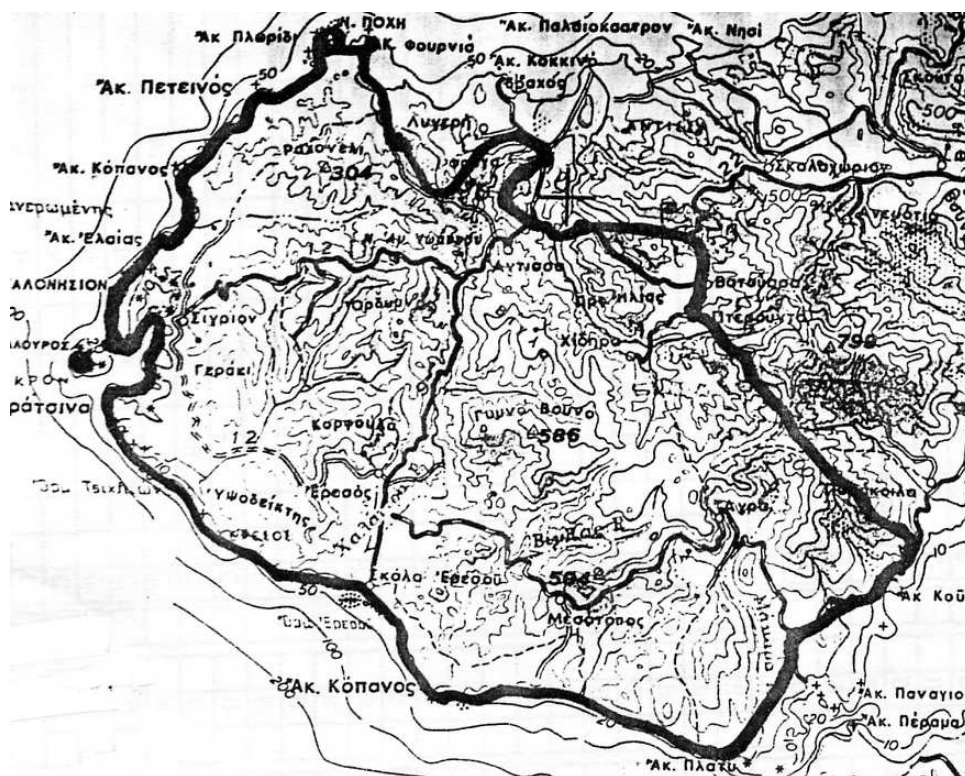
Η περιοχή μελέτης είναι η Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά «GR134 Νοτιοδυτική Χερσόνησος - Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου», σύμφωνα με την έκδοση «Important Bird Areas in Europe» (Bourdakis & Vareltzidou 2000) του BirdLife International και τον χάρτη με τα όρια της περιοχής που έχει παραχθεί από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία για το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Η έκταση της περιοχής μελέτης σύμφωνα με το BirdLife International (Bourdakis & Vareltzidou 2000) είναι 34.000 εκτάρια. Τα όρια της φαίνονται στον Χάρτη 1 και περιλαμβάνουν το δυτικότερο άκρο της Λέσβου, με αδρό ανατολικό όριο από βορά προς νότο τη νοητή γραμμή που ενώνει τους οικισμούς: Λάψαρνα, Λυγερή, τη Μονή Περιβολής, Βατούσα, Ρεύμα, το όρος Μυτερό Βουνό και τα Παράκοιλα.

¹ **Παραδοτέο Φάσης Α:** Τεύχος αναλυτικών προδιαγραφών των απαραίτητων εργασιών για την οριοθέτηση Ζωνών Ειδικής Προστασίας και των παραδοτέων τους.

Παραδοτέο Φάσης Β: Τεύχος προδιαγραφών οριοθέτησης Ζωνών Ειδικής Προστασίας

Τα είδη ορνιθοπανίδας για τα οποία η Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά «Νοτιοδυτική Χερσόνησος - Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου» αξιολογήθηκε από το BirdLife International (Heath & Evans 2000) ότι πληροί τα κριτήρια για ένταξη στο δίκτυο των Ζωνών Ειδικής Προστασίας είναι τα αναγραφόμενα στον πίνακα 1.

Χάρτης 1. Όρια περιοχής μελέτης (όρια Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά)

Map 1. Limits of the IBA «GR134 Notiodytiki Hersonisos – Apolithomeno dasos Lesvou»

Πίνακας 1. Κριτήρια IBA 2000

Table 1. Criteria of IBA 2000

Επιστημονική ονομασία	Ελληνική ονομασία	Πληθυσμός	Κριτήρια BirdLife
<i>Circaetus gallicus</i>	Φιδαετός	Συχνό	C6
<i>Falco naumanni</i>	Κιρκινέζι	5-10 ζευγ.	C1
<i>Dendrocopos medius</i>	Μεσοτσικλητάρα	Συχνό	C6
<i>Emberiza cineracea</i>	Σμυρνοτσιγλονο	100-250 ζευγ.	C1, C2, C6
<i>Emberiza caesia</i>	Σκουρόβλαχος	Κοινό	C6

Το σημαντικότερο είδος της περιοχής είναι το παγκοσμίως απειλούμενο Σμυρνοσίχλονο, διότι σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία στην περιοχή απαντά περισσότερο από το 80% του πληθυσμού της Ελλάδας, αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρώπης.

Η περιοχή περιλαμβάνει το δυτικότερο άκρο του νησιού. Πρόκειται για μια περιοχή ορεινή και άγονη σε σχέση με το υπόλοιπο νησί, που καλύπτεται στο μεγαλύτερο μέρος της με φρύγανα και αραιές δρυς. Σε ορισμένες θέσεις, κυρίως στις κοιλάδες και στο βόρειο και ανατολικό τμήμα της περιοχής μελέτης υπάρχουν πυκνότερες συστάδες με δρυς. Στα βορειοανατολικά όρια της περιοχής, υπάρχει πευκοδάσος ανατολικά του οικισμού Πτερούντα και βορειοανατολικά της κορυφογραμμής Αητοράχης.

Στην περιοχή μελέτης υπάρχουν περιορισμένης έκτασης υγροτοπικές εκτάσεις (ρέματα και οι εκβολές τους με παράκτια έλη, καθώς και οι τεχνητοί υγρότοποι στη Μονή Πυθαρίου και στη θέση Πόρτο ανατολικά της Ερεσού), παράκτιες θίνες (με σημαντικότερες αυτές της Σκάλας Ερεσού και των όρμων Τσιχλιώντα, Φανερομένης και Χρούσου), εκτεταμένα παράκτια βράχια και το νησί Μεγαλονήσι και οι βραχονησίδες (Πόχη, Σάμορσακ, Καβαλούρος, νησίδα Ερεσού).

Γύρω από τους οικισμούς υπάρχουν καλλιέργειες και ελαιώνες, που σε αντίθεση με το υπόλοιπο νησί αυτές περιορίζονται σε προσχωσιγενή κυρίως εδάφη, με συνέπεια να υπάρχουν εκτεταμένες εκτάσεις με δρυς πολύ κοντά σε χωριά, εκεί που θα ανέμενε κανείς να υπάρχουν ελαιώνες. Η περιορισμένη εξάπλωση των ελαιώνων σχετίζεται μάλλον με τα πετρώματα της περιοχής.

Σημαντικό ρόλο στη διατήρηση των αγροδοσικών εκτάσεων με αραιά δρυοδάση (ανάλογα με τα *dehesas* της Ιβηρικής χερσονήσου και τα αραιά δρυοδάση με φρύγανα που βρίσκονται στην Δυτική Ελλάδα) θα πρέπει να έχουν διαδραματίσει οι παραδοσιακές αγροτικές δραστηριότητες των κατοίκων του νησιού (εκτατική κτηνοτροφία, βυρσοδεψία, κλπ). Ορισμένες από τις χρήσεις αυτές (π.χ. κάρπωση βαλανιδιών για βυρσοδεψία) σήμερα έχει εκλείψει, με συνέπεια να απειλείται η διατήρηση των αραιών δρυοδασών (π.χ. από τις φωτιές που βάζουν οι κτηνοτρόφοι στο τέλος του φθινοπώρου).

1.2 Παλαιότερες έρευνες για την ορνιθοπανίδα της περιοχής

Στην περιοχή μελέτης συστηματική έρευνα και καταγραφή δεδομένων έχει γίνει: α) για την προστατευόμενη περιοχή του απολιθωμένου δάσους από την ορνιθολόγο Ελένη Γαληνού του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Σιγρίου και β) για το Σμυρνοτσίχλο από τον Ολλανδό ορνιθολόγο Peter de Knijff (de Knijff 1991).

Αποσπασματική έρευνα πεδίου έχει γίνει από ορνιθολόγους και ερευνητές της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας και του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ενώ υπάρχει πληθώρα δεδομένων από ξένους επισκέπτες - ορνιθοπαρατηρητές (birdwatchers). Οι τελευταίοι εστιάζουν τις καταγραφές τους κυρίως σε συγκεκριμένες θέσεις, με συνέπεια μεγάλα τμήματα της περιοχής να είναι ουσιαστικά ανεξερεύνητα ορνιθολογικά. Αναφορές από τις παρατηρήσεις των ξένων παρατηρητών υπάρχουν διαθέσιμες στο διαδίκτυο ως trip reports, η αξιοπιστία τους όμως θα πρέπει να ελέγχεται με σχολαστικότητα, ιδιαίτερα όσον αφορά σε σπάνια είδη.

Με βάση κυρίως τα στοιχεία των ξένων παρατηρητών πουλιών, αλλά και μετά από δικές του έρευνες, ο Richard Brooks έχει εκδώσει σειρά βιβλίων και φυλλαδίων με ορνιθολογικά δεδομένα για όλο το νησί της Λέσβου.

1.3 Προστατευόμενες περιοχές – διαχειριστικό καθεστώς

Εντός της περιοχής μελέτης υπάρχουν οι ακόλουθες προστατευόμενες περιοχές:

- Το Απολιθωμένο Δάσος της Λέσβου (ΦΕΚ 160/A/85) που προστατεύεται ως Διατηρητέο Μνημείο τη Φύσης.
- Το Απολιθωμένο δάσος της Ερεσού Λέσβου (ΦΕΚ 828 B/71), που προστατεύεται ως Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.
- Μεγαλονήσι (Σιγρίου) (ΦΕΚ 1176/B/2000) που προστατεύεται ως Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου Αιγαίου.
- Έξι Καταφύγια Άγριας Ζωής:
 - A) Βαθειά Κοιλάδα - Κελέμια (Άντισσας), έκτασης 400 εκταρίων, (ΦΕΚ 406/B/76)
 - B) Απολιθωμένα (Σιγρίου), έκτασης 800 εκταρίων, (ΦΕΚ 406/B/76)
 - Γ) Μεγαλονήσι – Νησιώτη (Σιγρίου), έκτασης 80 εκταρίων, (ΦΕΚ 464/B/81)

Δ) Σκαμνιούδα (Άντισσας), έκτασης 600 εκταρίων, (ΦΕΚ 406/Β/76)

Ε) Μαλιόντας – Ταβάρι – Κρούσο (Μεσότοπου), έκτασης 900 εκταρίων, (ΦΕΚ 625/Β/78)

ΣΤ) Μεσόρος (Άγρα), έκτασης 600 εκταρίων, (ΦΕΚ 469/Β/84)

- Η περιοχή «GR4110003 ΛΕΣΒΟΣ: ΔΥΤΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ - ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟ ΔΑΣΟΣ», έκτασης 20.974,1 εκταρίων, που περιλαμβάνεται στον εθνικό κατάλογο των προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΦΕΚ 1289/Β/98).
- Στα ανατολικά όρια η περιοχή μελέτης επικαλύπτεται οριακά από την περιοχή «GR4110004 ΛΕΣΒΟΣ: ΚΟΛΠΟΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ», έκτασης 18.297,8 εκταρίων που περιλαμβάνεται στον εθνικό κατάλογο των προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΦΕΚ 1289/Β/98).
- Στα ανατολικά όρια η περιοχή μελέτης επικαλύπτεται οριακά από την περιοχή «GR4110007 ΠΑΡΑΚΤΙΟΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΚΟΛΠΟΥ ΚΑΛΛΟΝΗΣ», έκτασης 6.461,6 εκταρίων, που έχει ταξινομηθεί από την Ελληνική Κυβέρνηση ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΦΕΚ 757/Β/85).
- Το Απολιθωμένο δάσος της Λέσβου, έκτασης 15.000 εκταρίων, που περιλαμβάνεται στις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης

2. ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για την έρευνα πεδίου αλλά και για τις απαιτούμενες εργασίες γραφείου εφαρμόστηκαν οι προδιαγραφές των φάσεων Α και Β του παρόντος έργου. Συγκεκριμένα, πριν την έρευνα πεδίου συγκεντρώθηκε η διαθέσιμη δημοσιευμένη βιβλιογραφία για την περιοχή μελέτη και οι αδημοσίευτες αναφορές από τους ξένους επισκέπτες της περιοχής. Έγινε αξιολόγηση των στοιχείων που παρουσιάζονται στις πηγές αυτές, και σε συνδυασμό με προσωπικά δεδομένα από έρευνες στην περιοχή τα τελευταία 15 χρόνια, αναγνωρίστηκαν οι προτεραιότητες όσον αφορά στην έρευνα πεδίου, σε σχέση με τα είδη και τα επιμέρους τμήματα της περιοχής μελέτης.

Η έρευνα πεδίου έγινε στην αρχή του καλοκαιριού, στην αρχή του φθινοπώρου και στην αρχή του χειμώνα και διάρκεσε συνολικά 15 μέρες. Κατά την έρευνα πεδίου έγιναν καταγραφές όλων των ειδών, ενώ δόθηκε έμφαση στη συλλογή στοιχείων για τον εντοπισμό των κρίσιμων ενδιαιτημάτων των ειδών που πληρούν τα κριτήρια ένταξης της περιοχής στο δίκτυο των ΖΕΠ σύμφωνα με το BirdLife International (Heath & Evans 2000), καθώς και όσων είχαν αξιόλογους πληθυσμούς σε σχέση με τα πληθυσμιακά όρια των κριτηρίων χαρακτηρισμού και οριοθέτησης των ΖΕΠ.

Κατά την έρευνα πεδίου χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες μέθοδοι καταγραφών, σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται από τους Χατζηχαράλαμους κ.ά. (2004):

A) *Look and see* μέθοδος η οποία θεωρείται ως η πλέον κατάλληλη για την ταχεία ορνιθολογική αξιολόγηση εκτεταμένων περιοχών, αφού επιτρέπει την ορνιθολογική αναγνώρισή τους αξιοποιώντας στο μέγιστο βαθμό την υφιστάμενη γνώση για την περιοχή μελέτης. Έγιναν καταγραφές σε θέσεις οι οποίες α) ήταν γνωστές από παλαιότερα προσωπικά δεδομένα και έρευνες και β) κρίθηκαν ως οι πλέον κατάλληλες για τα αναμενόμενα είδη με βάση τα βιβλιογραφικά δεδομένα για τη χρήση των ενδιαιτημάτων από τα είδη προτεραιότητας² και την εξοικείωση που υπήρχε με την περιοχή.

B) *Σημειακές καταγραφές* (Point counts), με καταγραφή είτε από εποπτικά σημεία είτε σε συγκεκριμένη επιφάνεια γύρω από καθορισμένα σημεία.

² Στην παρούσα έκθεση, ως είδη προτεραιότητας ορίζονται αυτά που πληρούν τα κριτήρια ένταξης της περιοχής στο δίκτυο των ΖΕΠ σύμφωνα με το BirdLife International (Heath & Evans 2000), καθώς και όσων είχαν αξιόλογους πληθυσμούς σε σχέση με τα πληθυσμιακά όρια των κριτηρίων χαρακτηρισμού και οριοθέτησης των ΖΕΠ

Γ) Γραμμικές διαδρομές (Line transects).

Δ) Άμεση καταμέτρηση (Direct counts).

Ο σχετικά περιορισμένος χρόνος που υπήρχε διαθέσιμος για εργασία πεδίου στο πλαίσιο του παρόντος έργου, το γεγονός ότι η εργασία πεδίου ξεκίνησε αργά στη συγκεκριμένη περιοχή, και ο μεγάλος αριθμός των ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης που απαντούν στην περιοχή μελέτης, δεν επέτρεψαν τη συλλογή επαρκών δεδομένων:

- για την εαρινή μετανάστευση και κατά συνέπεια την αξιολόγηση της σημασίας της περιοχής για τη μετανάστευση,
- για την αποτύπωση των κρίσιμων θαλάσσιων περιοχών για τους Μύχους.

Η καταγραφή των στρουθιόμορφων επίσης παρουσίασε προβλήματα διότι η έναρξη των εργασιών πεδίου έγινε σε φάση κατά την οποία τα είδη αυτά βρίσκονταν ήδη σε προχωρημένη αναπαραγωγική περίοδο .

Για την έρευνα πεδίου χρησιμοποιήθηκαν κυάλια 10x40, τηλεσκόπιο 20-60x80, Παγκόσμιο Σύστημα Εντοπισμού Θέσης (Global Positioning System-GPS) και φωτοαντίγραφα των διαθέσιμων ασπρόμαυρων διαβαθμισμένων χαρτών της ΓΥΣ 1:50.000. Στους εν λόγω χάρτες καταγράφονταν οι θέσεις τροφοληψίας των ειδών ενδιαφέροντος, καθώς και οι θέσεις των φωλιών, όπου αυτές εντοπίζονταν. Συμπληρωματικά έγινε φωτογράφιση της περιοχής, καθώς δεν υπήρχε διαθέσιμος χάρτης βλάστησης για όλη τη περιοχή μελέτης.

Η χρήση ασπρόμαυρων χαρτών της ΓΥΣ καθώς και η έλλειψη χάρτη βλάστησης και ορθοφωτοχαρτών ή δορυφορικών εικόνων, δυσκόλεψε την έρευνα πεδίου και την επεξεργασία των στοιχείων. Σε ελάχιστες περιπτώσεις δυσχέρανε επίσης τη δημιουργία ακριβών χαρτών κρίσιμων ενδιαιτημάτων για κοινά είδη, με ευρεία εξάπλωση σε συγκεκριμένους τύπους βλάστησης (π.χ. Μεσοτσικλητάρες (*Dendrocopos medius*) σε δρυοδάση και ελαιώνες).

Από τις καταγραφές και τη διαθέσιμη βιβλιογραφική πληροφορία διαμορφώθηκαν οι χάρτες με τα κρίσιμα ενδιαιτήματα και τις επικράτειες για τα είδη χαρακτηρισμού και οριοθέτησης.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

3.1 Συνοπτική αξιολόγηση

Η έρευνα πεδίου και η συγκέντρωση όλων των διαθέσιμων αξιόπιστων δεδομένων, επιβεβαίωσε την μεγάλη σημασία της νοτιοδυτικής Χερσονήσου της Λέσβου για την ορνιθοπανίδα.

Η διεθνής σημασία της περιοχής μελέτης είναι προφανής από την παρουσία του σημαντικότερου Ευρωπαϊκού πληθυσμού του Σμυρνοσίχλονου (*Emberiza cineracea*), ενός παγκοσμίως απειλούμενου είδους, και ενισχύεται από τους αξιολογούς πληθυσμούς των ειδών Μύχος (*Puffinus yelkouan*), Καστανόχρηνα (*Tadorna ferruginea*), Αετογερακίνα (*Buteo rufinus*), Χρυσογέρακο (*Falco biarmicus*) και Σκουρόβλαχος (*Emberiza caesia*). Επίσης, εκτός από τα ανωτέρω είδη, η περιοχή είναι μια από τις 5 σημαντικότερες περιοχές στην γεωγραφική Περιφέρεια νησιωτικής Ελλάδας (περιοχή Αιγαίου Πελάγους και Κρήτης) (βλ. Δημαλέξης κ.ά. 2004) για τα είδη: Μαυροπελαργός (*Ciconia nigra*), Πελαργός (*Ciconia ciconia*), Φιδαετός (*Circaetus gallicus*), Κιρκινέζι (*Falco naumanni*) και Μεσοτσικλήταρα (*Dendrocopos medius*). Τέλος σε εθνικό επίπεδο η περιοχή διατηρεί σημαντικό πληθυσμό (>1% του εθνικού πληθυσμού) από τα είδη: Θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis*), Σπιζαετός (*Hieraaetus fasciatus*), Πετρίτης (*Falco peregrinus*), Πετροτριλίδα (*Burhinus oedicephalus*), Αμμοπετροκλής (*Oenanthe isabellina*) και Παρδαλοκεφαλός (*Lanius nubicus*).

Εκτός από τα ανωτέρω είδη υπάρχουν ενδείξεις ότι η περιοχή διατηρεί σημαντικό πληθυσμό του είδους Λιοστριτίδα (*Hippolais olivetorum*) και ότι είναι σημαντική για τη μετανάστευση ορισμένων ειδών ερωδιών, αρπακτικών (π.χ. Καλαμόκιρκος (*Circus aeruginosus*)), αλλά και για τις Χαλκοκουρούνες (*Coracias garrulous*) και άλλα είδη στρουθιόμορφων.

Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν δεν έγινε δυνατό να διαπιστωθεί εάν η περιοχή πληροί τα κριτήρια 4 και 5 των προδιαγραφών της Φάσης Β του έργου (βλ. Δημαλέξης κ.ά. 2004). Για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, ιδιαίτερα ως προς το κριτήριο 5 (για τα στρουθιόμορφα και τα αρπακτικά πουλιά), θα πρέπει να γίνει εξειδικευμένη έρευνα κατά τις μεταναστευτικές περιόδους, κάτι που δεν ήταν εφικτό στο πλαίσιο του παρόντος έργου.

3.2 Ανάλυση της διαδικασίας αξιολόγησης

Για την περιοχή μελέτης δημιουργήθηκε αρχικά ένας πίνακας εργασίας με όλα τα είδη που απαντούν στην περιοχή, ο οποίος χρησιμοποιήθηκε για να ετοιμασθούν: α) ο πίνακας αξιολόγησης των ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης και β) οι πίνακες 3.2.a-b του Τυποποιημένου Δελτίου Δεδομένων. Στον πίνακα αξιολόγησης των ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης (βλ. Παράρτημα: Πίνακας Ι) σημειώθηκε ο πληθυσμός του κάθε είδους στη περιοχή μελέτης και εάν το είδος πληροί κάποιο από τα κριτήρια 1, 2, 3 και 6. Τέλος, με βάση την αξιολόγηση που παρουσιάζεται στον πίνακα του Παραρτήματος, ετοιμάστηκε ο πίνακας 2 ο οποίος περιλαμβάνει τα είδη που πληρούν τα κριτήρια 1-6 και συνεπώς πρόκειται για τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής μελέτης και ο πίνακας 3 που περιλαμβάνει τα είδη που πληρούν τα πληθυσμιακά όρια οριοθέτησης και αποτελούν τα είδη οριοθέτησης (δηλαδή τα είδη ενδιαίτηματα των οποίων μπορούν να ληφθούν υπόψη για την οριοθέτησή της).

Τα είδη χαρακτηρισμού και οριοθέτησης, για την περιοχή «GR134 *Νοτιοδυτική Χερσόνησος -Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου*» παρουσιάζονται στους πίνακες 2 και 3.

Πίνακας 2. Είδη χαρακτηρισμού ανά κριτήριο για την περιοχή: «GR134 Νοτιοδυτική Χερσόνησος -Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου»

Table 2. Species that fulfill criteria for the designation of the IBA «GR134 Notiodytiki Hersonisos – Apolithomeno dasos Lesvou» as an SPA (selection species)

Α/Α Πιν. Ι	Επιστημονική ονομασία	Ελληνική ονομασία	Είδη χαρακτηρισμού					
			Κριτήριο 1	Κριτήριο 2	Κριτήριο 3	Κριτήριο 4	Κριτήριο 5	Κριτήριο 6
10	<i>Puffinus yelkouan</i>	Μύχος		x				
28	<i>Ciconia nigra</i>	Μαυροπελαργός						2 ^η
42	<i>Tadorna ferruginea</i>	Καστανόπαπια		1% πληθ ΕΕ				
76	<i>Circaetus gallicus</i>	Φιδαιτός						1 ^η
85	<i>Buteo rufinus</i>	Αετογερακίνα		>6% πληθ ΕΕ				2 ^η
95	<i>Falco naumanni</i>	Κιρκινέζι						3 ^η
101	<i>Falco biarmicus</i>	Χρυσογέρακο		1% πληθ ΕΕ				
249	<i>Dendrocopos medius</i>	Μεσοτσικλιτάρα						2 ^η
414	<i>Emberiza cineracea</i>	Σμυρνοτσιγλονο	x	>80% πληθ ΕΕ				1 ^η
416	<i>Emberiza caesia</i>	Σκουρόβλαχος		>4% πληθ ΕΕ				1 ^η

Πίνακας 3. Είδη οριοθέτησης για την περιοχή: «GR134 Νοτιοδυτική Χερσόνησος -Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου»

Table 3. Species that fulfill the population criteria for the delimitation of the proposed SPA (delimitation species)

Α/Α Πιν. Ι	Επιστημονική ονομασία	Ελληνική ονομασία	Είδη οριοθέτησης
14	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Θαλασσοκόρακας	>1% πληθυσμού Ελλάδας
93	<i>Hieraetus fasciatus</i>	Σπιζαετός	1% πληθυσμού Ελλάδας
103	<i>Falco peregrinus</i>	Πετρίτης	>3% πληθυσμού Ελλάδας
131	<i>Burhinus oedicephalus</i>	Πετροτριλίδα	>1% πληθυσμού Ελλάδας
294	<i>Oenanthe isabellina</i>	Αμμοπετροκλής	>3% πληθυσμού Ελλάδας
378	<i>Lanius nubicus</i>	Παρδαλοκεφαλός	>>1% πληθυσμού Ελλάδας

3.3 Περιγραφή κρίσιμων ενδιαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφεται συνοπτικά ο ελληνικός πληθυσμός των ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης, το καθεστώς παρουσίας τους στην περιοχή μελέτης και τα κρίσιμα ενδιαιτήματά τους (θέσεις φωλιάσματος, τροφοληψίας και καταφυγίου).

Μύχος (*Puffinus yelkouan*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Μύχου στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 4.000-7.000 ζευγάρια το 1995 (BirdLife International 2004).

Ο Μύχος περνά σε πολύ μεγάλους αριθμούς (αρκετές χιλιάδες άτομα) από την ευρύτερη παράκτια θαλάσσια ζώνη στα νότια και δυτικά της περιοχής μελέτης, κατά τις μετακινήσεις του από και προς τις θέσεις αναπαραγωγής και διατροφής. Εκτιμάται ότι οι πληθυσμοί του είδους που χρησιμοποιούν τη θαλάσσια ζώνη της περιοχής μελέτης, αφορούν αναπαραγόμενα άτομα από τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου (Ψαρά, Οινούσες, Φούρνους, κλπ.) ή και τις Κυκλάδες που μετακινούνται βορειότερα έως και την έξοδο των Δαρδανελίων, ανάλογα με την κατανομή και την διαθεσιμότητα της τροφής τους. Δεν υπάρχουν ενδείξεις για αναπαραγωγή του Μύχου εντός της περιοχής μελέτης, κάτι που δεν μπορεί όμως να αποκλειστεί.

Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν δεν επαρκούν για ακριβή οριοθέτηση των ενδιαιτημάτων που χρησιμοποιεί το είδος στην περιοχή μελέτης. Για την χαρτογράφηση της θαλάσσιας ζώνης που χρησιμοποιεί ο Μύχος κατά τις μετακινήσεις του απαιτούνται εξειδικευμένη έρευνα (με συστηματικές καταγραφές από τη θάλασσα ή/και ραδιοπαρακολούθηση αρκετών ατόμων του είδους) που δεν ήταν δυνατόν να γίνει στο πλαίσιο του παρόντος έργου.

Οικολογία. Ο Μύχος είναι θαλασσοπούλι που φωλιάζει σε αποικίες σε σχισμές παράκτιων βράχων, σε κοιλότητες του εδάφους ή σε τούνελ που σκάβει κάτω από βράχια σε σάρες. Περνά το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στο ανοιχτό πέλαγος και διανύει αποστάσεις αρκετών εκατοντάδων χιλιομέτρων από τις αποικίες του (Hagemeijer & Blair 1997) ψάχνοντας για την τροφή του. Ακόμη και τη περίοδο του φωλιάσματος περνά τις περισσότερες ώρες στη θάλασσα και προσεγγίζει τις αποικίες του, που βρίσκονται κυρίως σε νησίδες και απόκρημνες ακτές, μόνο τη νύχτα. Το χειμώνα, σημαντικός πληθυσμός του είδους παραμένει στα ελληνικά πελάγη.

Θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Θαλασσοκόρακα στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 1000-1200 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Στο Αιγαίο, απαντά το μεσογειακό υποείδος *Phalacrocorax aristotelis dermarestii*.

Στην περιοχή μελέτης το είδος φωλιάζει σε μικρούς αριθμούς στις βραχονησίδες και σε απόκρημνες ακτές της. Ο πληθυσμός του στην περιοχή μελέτης εκτιμάται σε 15-20 ζευγάρια το ελάχιστο. Η μέγιστη ταυτόχρονη παρατήρηση για το είδος είναι 30 άτομα εκ των οποίων 20 ενήλικα και 10 νεαρά άτομα κοντά στη νησίδα Πόχη, ενώ μεμονωμένα άτομα ή ανά 2-3 παρατηρούνται κατά μήκος της βραχώδους ακτογραμμής και στις νησίδες.

Οικολογία. Ο Θαλασσοκόρακας απαντά σε παράκτιες απόκρημνες και απροσπέλαστες βραχώδεις ακτές και σε βραχονησίδες όπου φωλιάζει κυρίως σε τρύπες και βράχια (Hagemeijer & Blair 1997). Είναι ψαροφάγο είδος που τρέφεται στην παράκτια ζώνη.

Μαυροπελαργός (*Ciconia nigra*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Μαυροπελαργού στη χώρα μας εκτιμάται σε 90-130 ζευγάρια σύμφωνα με προσωπικά αδημοσίευτα δεδομένα και αδημοσίευτα δεδομένα της ΕΟΕ, (Ποϊραζίδης και Κακαλής προσ. επικ). Η Λέσβος διαθέτει το μοναδικό νησιώτικο αναπαραγόμενο πληθυσμό στην Ελλάδα, που εκτιμάται ότι πλησιάζει τα 10 ζευγάρια (Κακαλής και Γαληνού προσ. επικ). Ο αναπαραγόμενος πληθυσμός του είδους στην περιοχής μελέτης είναι 1-2 ζευγάρια. Ένα ζευγάρι φωλιάζει σε βράχια δυτικά της Βατούσας, ενώ σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία άλλο ένα ζευγάρι ενδέχεται να φωλιάζει βορειοανατολικά της Ερεσού και να τρέφεται στα ρέματα και στις υγροτοπικές εκτάσεις του νότιου τμήματος της περιοχής μελέτης και έξω από αυτή.

Οικολογία. Το είδος χρειάζεται συνδυασμό υγροτοπικών εκτάσεων και ημιορεινών ή ορεινών δασών. Η αναπαραγωγική πυκνότητά του σε αδιατάρακτα δάση της ανατολικής Ευρώπης βρίσκεται μεταξύ 1,3 - 8,4 ζευγάρια/100 χλμ² (Hagemeijer & Blair 1997). Φωλιάζει σε ψηλά δένδρα ή βράχια, ενώ τρέφεται σε γειτονικά ρέματα, ποτάμια και υγροτόπους. Τρέφεται με ψάρια, αμφίβια, μικρά σπονδυλόζωα και ασπόνδυλα.

Καστανόπαπια (*Tadorna ferruginea*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός της Καστανόπαπιας στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 15-40 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Το είδος έχει καταγραφεί κατά την αναπαραγωγική περίοδο στην περιοχή του ρέματος Μελιάδα στον όρμο Τσιχλιώντα, ενώ έχει καταγραφεί και στην Σκάλα Ερεσού.

Οικολογία. Είναι είδος συνδεδεμένο με ξηρές περιοχές, και υφάλμυρες ρηχές υγροτοπικές εκτάσεις σε περιοχές χωρίς βλάστηση. Σε αντίθεση με άλλα παπιά δεν εξαρτάται πολύ από υγροτοπικές εκτάσεις για διατροφή, καταφύγιο και φώλιασμα (Hagemeijer & Blair 1997). Είναι παμφάγο είδος και τρέφεται συχνά στη στεριά με φυτά αλλά και με έντομα (ακρίδες) και ασπόνδυλα (Tucker and Heath 1994).

Φιδαετός (*Circaetus gallicus*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Φιδαετού στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 300-500 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Ο αναπαραγόμενος πληθυσμός του είδους στην περιοχή μελέτης εκτιμάται σε 9-11 ζευγάρια.

Οικολογία. Είναι κυρίως καλοκαιρινός επισκέπτης στην περιοχή. Ο Φιδαετός τρέφεται κυρίως με φίδια αλλά και με σαύρες που βρίσκει σε ανοιχτές εκτάσεις με φρύγανα, αραιή δενδρώδη ή θαμνώδη βλάστηση, ανοίγματα δασών και εκτατικές καλλιέργειες. Η αναπαραγωγική πυκνότητα του Φιδαετού σε κατάλληλο βιότοπο ποικίλει από 2 ζευγ/χλμ² στην Ιταλία ως 15,7 ζευγ/χλμ² στην ΒΕ Ελλάδα (Hagemeijer and Blair 1997).

Αετογερακίνα (*Buteo rufinus*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός της Αετογερακίνας στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 200-300 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Ο αναπαραγόμενος πληθυσμός του είδους στην περιοχή μελέτης εκτιμάται σε 12-14 ζευγάρια.

Οικολογία. Είναι κυρίως καλοκαιρινός επισκέπτης στην περιοχή, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του ξεχειμωνιάζει εκτός του νησιού. Τυπικός βιότοπος του είδους είναι οι ανοιχτές εκτάσεις με μικρά φαράγγια και γυμνές πετρώδεις πλαγιές, όπου φωλιάζει σε βράχια και σπανιότερα σε δέντρα. Τρέφεται με σαύρες, φίδια, μικρά πουλιά, μεγάλα έντομα, αλλά και μικρά θηλαστικά σε ανοικτές εκτάσεις και τα αραιά δρυοδάση (Tucker and Heath 1994). Η συνήθης απόσταση

μεταξύ ενεργών φωλιών της Αετογερακίνας που είχε καταγραφεί στο Μαυροβούνι κυμαινόταν από 3-4 χιλιόμετρα (Μπουρδάκης αδημ. στοιχεία).

Σπιζαετός (*Hieraaetus fasciatus*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Σπιζαετού στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 85-105 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Στην περιοχή μελέτης εκτιμάται ότι αναπαράγεται 1 ζευγάρι Σπιζαετών.

Οικολογία. Ο Σπιζαετός ζει σε χαμηλού και μέσου υψομέτρου θερμές ορεινές ή ημιορεινές περιοχές με βράχια, μακί, φρύγανα και λιγότερο σε δάση ή γυμνές εκτάσεις. Φωλιάζει σε απότομα βράχια και σπανιότερα σε δέντρα, ενώ οι επικράτειες του είναι μικρές σε σύγκριση με αυτές άλλων αετών (40-60 Km², Cramp and Simmons 1986). Κυνηγεί στα πιο πολλά είδη βιοτόπου εκτός του κλειστού δάσους. Τρέφεται με μεσαίου μεγέθους θηλαστικά και πουλιά και σπανιότερα με ερπετά.

Κιρκινέζι (*Falco naumanni*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Κιρκινεζιού στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 2.000-3.480 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Ο αναπαραγόμενος πληθυσμός του είδους στην περιοχή μελέτης εκτιμάται σε 10-15 ζευγάρια που φωλιάζουν στη νησίδα Μεγαλονήσι στο Σίγρι και πιθανά 1-2 ζευγάρια στην περιοχή της Άγρας που εκτιμάται ότι δεν σχετίζονται με τον αναπαραγόμενο πληθυσμό του είδους στην είσοδο του κόλπου της Καλλονής. Εκτός αυτών το νοτιοανατολικό άκρο της περιοχής μελέτης αποτελεί περιοχή τροφοληψίας του αναπαραγόμενου πληθυσμού κιρκινεζιών που φωλιάζει σε παράκτια βράχια της γειτονικής ΖΕΠ «Παράκτιοι Υγρότοποι Κόλπου Καλλονής». Παλιότερα το είδος ήταν πολύ πιο κοινό στο νησί, και φώλιαζε σίγουρα, μέχρι πριν από 20 χρόνια, στον Μεσότοπο (Προμπονάς προσ. επικ.) και πιθανά και στους υπόλοιπους οικισμούς της περιοχής.

Οικολογία. Φωλιάζει στις στέγες σπιτιών καθώς και σε απόκρημνα βράχια κοντά σε πεδινές κυρίως περιοχές χαμηλού υψομέτρου. Τρέφεται σε θερμές, ανοιχτές περιοχές, με χαμηλή ή αραιή βλάστηση όπου μπορεί εύκολα να εντοπίσει τη λεία του. Αυτές περιλαμβάνουν λιβάδια, βοσκοτόπια, στεππικές εκτάσεις, μη εντατικές γεωργικές καλλιέργειες, ανοιχτά δρυδάση και περιστασιακά υγροτοπικές εκτάσεις και

φρυγανότοπους. Η λεία του συνίσταται κυρίως σε έντομα (ορθόπτερα και κολεόπτερα) οι πληθυσμοί των οποίων αποτελούν κρίσιμη παράμετρο για την επιβίωση του είδους.

Χρυσογέρακο (*Falco biarmicus*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Χρυσογέρακου στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 36-55 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Ο αναπαραγόμενος πληθυσμός του είδους στην περιοχή μελέτης εκτιμάται σε 1-2 ζευγάρια στα δυτικά της Βατούσας και γύρω από τη Μονή Υψηλού. Λόγω της καταλληλότητας της περιοχής μελέτης, εκτός της παράκτιας ζώνης, ενδέχεται να υπάρχει κι άλλο ζευγάρι στην περιοχή.

Οικολογία. Το Χρυσογέρακο φωλιάζει σε ορθοπλαγιές και κυνηγάει στις γύρω ανοιχτές ξηρές λιβαδικές, στεπικές, φρυγανικές περιοχές και το χειμώνα σε καλλιέργειες και υγροτοπικές εκτάσεις. Τρέφεται με μικρά ως μεσαίου μεγάλους πουλιά, αλλά και μικρά θηλαστικά, ερπετά και μεγάλα έντομα (Tucker and Heath 1994).

Σημείωση: Η κυριότερη ίσως απειλή που αντιμετωπίζει το Χρυσογέρακο είναι η κλοπή νεοσσών και αυγών από τις φωλιές του. Καθώς το πρόβλημα αυτό είναι πολύ οξύ διεθνώς, θα πρέπει να τηρηθεί αυστηρή μυστικότητα ως προς τις θέσεις φωλιάσματος του Χρυσογέρακου στην περιοχή. Σε αντίθετη περίπτωση η δημοσιοποίησή τους είναι πολύ πιθανό να οδηγήσει σε κλοπή νεοσσών ή αυγών, δεδομένου ότι η φύλαξη των φωλιών τους είναι ανύπαρκτη στην Ελλάδα.

Πετρίτης (*Falco peregrinus*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Πετρίτη στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 200-500 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Ο αναπαραγόμενος πληθυσμός του είδους στην περιοχή μελέτης εκτιμάται σε 6-8 ζευγάρια. Ενδέχεται να υπάρχουν τουλάχιστον άλλα δύο ζευγάρια στην παράκτια ζώνη.

Οικολογία. Ο Πετρίτης φωλιάζει σε απόκρημνα βράχια και χαράδρες ή σε ψηλά δένδρα, από το επίπεδο της θάλασσας μέχρι την υποαλπική ζώνη. Συχνά φωλιάζει σε βραχονησίδες ή απότομες βραχώδεις ακτές που βρίσκει ασφαλές καταφύγιο. Τρέφεται κυρίως σε ανοιχτές εκτάσεις με πουλιά μεσαίου μεγέθους, ανάλογα με την

κατά τόπο διαθεσιμότητα, αλλά και με ένα μεγάλο αριθμό άλλων ειδών πουλιών. Τον χειμώνα κυνηγάει και σε άλλες περιοχές από αυτές που φωλιάζει. Έχει καταγραφεί υψηλή αναπαραγωγική πυκνότητα του Πετρίτη σε αρκετά ελληνικά νησιά, με τα Κύθηρα να έχουν 13-15 ζευγάρια σε 277 χλμ² (Κομηνός 1995), και ενώ έχουν καταγραφεί 8 ζευγάρια στο νησί Rathlin έκτασης 13,6 χλμ² (Hagemeijer and Blair 1997).

Πετροτριλίδα (*Burhinus oedipnemos*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός της Πετροτριλίδας στη χώρα μας εκτιμάται σε 300-500 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Ο αναπαραγόμενος πληθυσμός του είδους στην περιοχή μελέτης εκτιμάται σε τουλάχιστον 5 ζευγάρια, ενώ πολύ πιθανά να είναι πολύ πιο κοινό είδος με ευρεία εξάπλωση στη περιοχή μελέτης.

Οικολογία. Είναι καλοκαιρινός επισκέπτης στην περιοχή μελέτης. Έχει κυρίως νυκτόβιες συνήθειες και συχνάζει σε ξερές στεπώδεις ή ημιορημικές περιοχές και φωλιάζει σε ανοιχτές περιοχές, χέρσες, αλίπεδα, αμμώδεις με χαλίκια και πέτρες, κ.λπ. Μπορεί επίσης να ζει σε χαμηλούς λόφους με χαμηλή αραιή βλάστηση που μοιάζει με το στεπικό περιβάλλον που αποτελεί το τυπικό ενδιαίτημα του είδους, καθώς και σε ανοιχτούς ελαιώνες σε πετρώδη εδάφη.

Λίγα ζευγάρια έχουν εντοπιστεί στις ανοιχτές παράκτιες περιοχές νότια του Σιγρίου, στο Μεγαλονήσι (Γαληνού προσ. επικ.), στον όρμο Τσιγλιώντα και δυτικά από το Ταβάρι (Προμπονάς προσ. επικ.).

Μεσοτσικλητάρα (*Dendocopus medius*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός της Μεσοτσικλητάρας στη χώρα μας εκτιμάται σε 10.000-30.000 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Η Λέσβος διαθέτει το μοναδικό νησιώτικο αναπαραγόμενο πληθυσμό Μεσοτσικλητάρας στην Ελλάδα. Ο πληθυσμός αυτός φέρεται να ανήκει στο υποείδος *Dendocopus medius anatoliae* (Handrinos & Akriotis 1997) το οποίο έχει ασιατική εξάπλωση με δυτικότερα όρια την δυτική και νότια Τουρκία (Snow and Perrins 1998) και δεν απαντά στην υπόλοιπη Ευρώπη και την ηπειρωτική Ελλάδα όπου βρίσκεται το υποείδος *Dendocopus medius medius*. Είναι σχετικά κοινό είδος με εκτεταμένη εξάπλωση στις δενδρώδεις περιοχές (δρυοδάση και ελαιώνες) της περιοχής μελέτης.

Οικολογία. Τα ενδιαίτηματα της Μεσοσιικλιτάρας συμπίπτουν με τη χαμηλή ζώνη των φυλλοβόλων δασών Δρυός και ιδιαίτερα με τα μικτά συστήματα Γαύρου – Δρυός. Το ανατολικό υποείδος *Dendrocopos m.a.* εκτός από τα ζώνη των δρυών είναι κοινό και στους ελαιώνες που καλύπτουν ένα πολύ μεγάλο τμήμα της Λέσβου. Φωλιάζει σε τρύπες σε κορμούς δέντρων διαμέτρου 5 εκατοστών, σε ύψος 1,2 - 4,5 μέτρα από το έδαφος (Snow and Perrins 1998).

Είναι δρυοκολάπτης χωρίς μεγάλες ικανότητες εκσκαφής του ξύλου ο οποίος τρέφεται με έντομα που αναζητά πάνω στον κορμό, στα κλαδιά και στην επιφάνεια των φύλλων του δένδρου. Το μεγαλύτερο μέρος της διατροφής του αποτελείται από φλοιοφάγα έντομα, ενώ κατά την ψυχρή περίοδο του έτους μέρος των τροφικών του αναγκών καλύπτεται από φυτική τροφή.

Αμμοπετροκλής (*Oenanthe isabellina*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Αμμοπετροκλή στη χώρα μας εκτιμάται σε 50-200 ζευγάρια (BirdLife International 2004) κυρίως στη Θράκη και τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου (Hagemeijer and Blair 1997). Στην περιοχή μελέτης αναπαράγονται τουλάχιστον 3 ζευγάρια, ενώ δεν αποκλείεται ο αριθμός τους να είναι μεγαλύτερος.

Οικολογία. Αναπαράγεται σε ανοιχτές ξηρές εκτάσεις (πεδιάδες, στέπες, ξηροπόταμους, και όρια ερημικών περιοχών) σε αμμώδη, ασβεστολιθικά και αργιλώδη εδάφη με αραιή κάλυψη ποών, θάμνων και πετρών (Hagemeijer and Blair 1997).

Παρδαλοκεφαλός (*Lanius nubicus*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Παρδαλοκεφαλά στη χώρα μας εκτιμάται σε 500-2.000 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Έχει ευρεία κατανομή στην περιοχή μελέτης, σε κατάλληλες θέσεις με δενδρώδεις καλλιέργειες και αραιά δρυοδάση.

Οικολογία. Ο Παρδαλοκεφαλός ζει σε ανοιχτές δασικές εκτάσεις, στα κράσπεδα πυκνότερων δασικών εκτάσεων, και σε δενδρώδεις καλλιέργειες όταν δεν γίνεται έντονη εφαρμογή βιοκτόνων και καταστροφή της υποβλάστησης με έντονα οργώματα (Τσιόντσης et al. 2000). Στην Λέσβο έχει καταγραφεί πυκνότητα 5 αναπαραγόμενων

ζευγαριών σε 4 τετραγωνικά χιλιόμετρα, ενώ στην Θράκη 6 ζ/χλμ² (Lefranc 1993 σε Hagemeyer and Blair 1997).

Σμυρνοσίγλωνο (*Emberiza cineracea*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Σμυρνοσίγλωνου στη χώρα μας εκτιμάται σε 115-305 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Ανήκει στο υποείδος *Emberiza cineracea cineracea* με εξάπλωση εκτός της Ελλάδας στην δυτική και κεντρική Τουρκία. Ο πληθυσμός του στην περιοχή μελέτης εκτιμάται είτε σε 100-250 ζευγάρια (Heath and Evans 2000) ή σε 90-230 ζευγάρια εάν από την εκτίμηση που υπάρχει στο Διεθνές Σχέδιο Δράσης για τη Λέσβο (BirdLife International 2002) αφαιρεθεί ο πληθυσμός του στην Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά του Όρους Λεπέτυμνου (Heath and Evans 2000). Η ακριβής εκτίμηση του πληθυσμού του Σμυρνοσίγλωνου απαιτεί εξειδικευμένη έρευνα, ενώ ενδέχεται να αποκαλύψει νέες θέσεις φωλιάσματος του στο δυτικό και βόρειο τμήμα της Λέσβου.

Οικολογία. Καλοκαιρινός επισκέπτης που έρχεται στην χώρα στις αρχές Απριλίου και μεταναστεύει τον Ιούλιο, αν και ορισμένα νεαρά μένουν έως τον Σεπτέμβρη. Αναπαράγεται στο έδαφος, σε ξηρές βραχώδεις πλαγιές, ανοιχτές λοφώδεις εκτάσεις και υψίπεδα με αραιή θαμνώδη βλάστηση, ως τη ζώνη των κωνοφόρων, ενώ έχει βρεθεί και σε πλαγιές με πλουσιότερη βλάστηση σε χαμηλότερα υψόμετρα (BirdLife International 2002). Στα ελληνικά νησιά το συνηθέστερο ενδιαίτημα αναπαραγωγής του είναι οι ανοιχτές πλαγιές λόφων ως το επίπεδο της θάλασσας, με μικρή και σχετικά αραιή κάλυψη από χαμηλούς θάμνους (στην Λέσβο κυριαρχεί το *Sarcopoterium spinosum*), αλλά χρησιμοποιεί και περιοχές με μεμονωμένα δένδρα, όπως Τραχεία πεύκη ή ψηλότερους θάμνους (Ακριώτης T. σε BirdLife International 2002).

Σκουρόβλαχος (*Emberiza caesia*)

Καθεστώς παρουσίας - πληθυσμός. Ο πληθυσμός του Σκουρόβλαχου στη χώρα μας εκτιμάται σε 5.000-20.000 ζευγάρια (BirdLife International 2004). Είναι ένα από τα πιο πολυπληθή αναπαραγόμενα είδη των ανοιχτών ορεινών και ημιορεινών τμημάτων της περιοχής μελέτης, με πληθυσμό πολλών εκατοντάδων ζευγαριών.

Οικολογία. Καλοκαιρινός επισκέπτης που προτιμά γυμνές πετρώδεις εκτάσεις με φρύγανα, αλλά και περιοχές με αραιούς θαμνώνες, μεμονωμένα δένδρα και ανοιχτά δρυδάση. Απουσιάζει από γεωργικές εκτάσεις και πεδιάδες στα χαμηλά υψόμετρα. Τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά στο έδαφος με σπόρους και μικρά ασπόνδυλα (Snow and Perrins 1998). Η αναπαραγωγική του πυκνότητα είναι λίγο μελετημένη. Στο Ισραήλ καταγράφηκε μέση απόσταση μεταξύ ενεργών φωλιών 400 μέτρα, με ελάχιστη τα 200 μέτρα, ενώ στην Κύπρο καταγράφηκαν 18 αρσενικά σε δρόμο μήκους 500 μέτρων (Snow and Perrins 1998).

3.4 Χάρτες κρίσιμων ενδιαιτημάτων ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης

Στους επισυναπτόμενους χάρτες 2-6 παρουσιάζονται οι χάρτες κρίσιμων ενδιαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης, οι οποίοι διαμορφώθηκαν από τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από την εργασία πεδίου ενώ, συμπληρωματικά, χρησιμοποιήθηκαν αξιόπιστα δεδομένα από βιβλιογραφικές πηγές, καθώς και στοιχεία που παραχώρησαν οι ερευνητές Ελένη Γαληνού και Νίκος Προμπονάς.

Επισημαίνεται ότι για τα περισσότερα είδη αρπακτικών πουλιών δεν ήταν δυνατόν να γίνει λεπτομερής χαρτογράφηση των κρίσιμων ενδιαιτημάτων, αλλά σημειώθηκαν οι επικράτειες τους οι οποίες περιλαμβάνουν τις περιοχές τροφοληψίας, φωλιάσματος και κουρνιάσματος. Η εκτίμηση των επικρατειών έγινε με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τις καταγραφές και σημειώθηκαν στους χάρτες πεδίου, σε συνδυασμό με βιβλιογραφικά δεδομένα και την εμπειρία μας όσον αφορά στην οικολογία των ειδών αυτών. Ο εντοπισμός των θέσεων φωλιάσματος ενός τόσο μεγάλου αριθμού ζευγαριών αρπακτικών πουλιών απαιτεί εντατική και χρονοβόρα έρευνα η οποία δεν ήταν εφικτό να υλοποιηθεί στο πλαίσιο του παρόντος έργου διότι θα κατέληγε σε βάρος της ποιότητας των καταγραφών των υπολοίπων ειδών.

4. ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ

Στον επισυναπτόμενο χάρτη 7 (κλίμακας 1:50.000) παρουσιάζονται: α) τα όρια της υφιστάμενης Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά και β) η προτεινόμενη οριοθέτηση της περιοχής μελέτης ως Ζώνης Ειδικής Προστασίας. Ο χάρτης οριοθέτησης της Ζώνης Ειδικής Προστασίας διαμορφώθηκε έτσι ώστε να περιλάβει τα κρίσιμα ενδιαίτηματα των ειδών χαρακτηρισμού για όλες τις εποχές που αυτά χρησιμοποιούν την περιοχή, καθώς και τα αντίστοιχα ενδιαίτηματα των ειδών οριοθέτησης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές οριοθέτησης ΖΕΠ (βλ. Δημαλέξης κ.ά. 2004).

Πιο αναλυτικά το Σμυρνοσίχλονο, ως παγκοσμίως απειλούμενο είδος, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επιλογή των γενικών πλαισίων της προτεινόμενης οριοθέτησης, περιλαμβάνοντας τις γνωστές θέσεις όπου έχει καταγραφεί ως τώρα στο δυτικό άκρο της Λέσβου. Επιπλέον του Σμυρνοσίχλονου λήφθηκαν υπόψη τα κρίσιμα ενδιαίτηματα των ειδών: Μαυροπελαργός, Καστανόπαπια, Σπιζαετός, Χρυσογέρακο, Κιρκινέζι, Αμμοπετροκλής (είδη με περιορισμένη εξάπλωση στη Λέσβο) και Θαλασσοκόρακας, Φιδαετός, Αετογερακίνα, Πετρίτης, Πετροτριλίδα, Μεσοτσικλητάρα, Παρδαλοκεφαλός και Σκουρόβλαχος.

Τα προτεινόμενα όρια της ΖΕΠ είναι λίγο μικρότερα των ορίων της περιοχής μελέτης (δηλαδή της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά) σε ορισμένες θέσεις οι οποίες δεν σχετίζονται με κρίσιμα ενδιαίτηματα των ειδών χαρακτηρισμού, ενώ σε κάποια άλλα σημεία τα προτεινόμενα όρια της ΖΕΠ εκτείνονται πέραν των ορίων της ΣΠΠ για να περιληφθούν στην ΖΕΠ και τα κρίσιμα ενδιαίτηματα του Χρυσογέρακου, είδους με πολύ μικρό πληθυσμό και αραιή κατανομή στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Αντιθέτως, για είδη που έχουν ευρεία εξάπλωση και είναι κοινά στη Λέσβο όπως τα είδη Αετογερακίνα, Φιδαετός, Μεσοτσικλητάρα, Παρδαλοκεφαλός και Σκουρόβλαχος δεν κρίθηκε σκόπιμο να γίνει αντίστοιχη επέκταση των ορίων της ΖΕΠ ως προς τα όρια της ΣΠΠ.

Για τον Μύχο τα δεδομένα, όσον αφορά στα κρίσιμα ενδιαίτηματά του, δεν επαρκούν για τη ασφαλή διαμόρφωση ορίων της προτεινόμενης Ζώνης Ειδικής Προστασίας, εντός της θάλασσας. Για την συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων απαιτείται εξειδικευμένη έρευνα, που δεν ήταν δυνατόν να υλοποιηθεί στο πλαίσιο του παρόντος έργου, με συνέπεια να μην είναι δυνατός ο ακριβής εντοπισμός των ορίων των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους στην περιοχή μελέτης. Το πρόβλημα αυτό θα

πρέπει να αντιμετωπιστεί με εκπόνηση ειδικών ερευνητικών έργων σε εθνικό επίπεδο (ραδιοπαρακολούθηση, συστηματικές καταγραφές με πλοία, κλπ), ειδικά για είδη όπως ο Μύχος που μπορεί να φωλιάζει στις Κυκλάδες και να τρέφεται βόρεια από τη Λέσβο.

Τα προτεινόμενα όρια της ΖΕΠ επιδιώχθηκε, στο μέτρο της ακρίβειας που παρέχουν οι ασπρόμαυροι χάρτες της ΓΥΣ, να είναι εύκολα αναγνωρίσιμα από τους υπεύθυνους για τη διαχείριση της περιοχής, με βάση φυσιογραφικά (θαλάσσια ακτογραμμή, ρέματα, κορυφογραμμές) ή άλλα γνωρίσματα (π.χ. δρόμοι, μονοπάτια) της περιοχής (βλ. Δημαλέξης κ.ά. 2004).

Στα προτεινόμενα όρια της ΖΕΠ δεν περιλήφθηκαν οι οικισμοί και οι γεωργικές περιοχές γύρω από αυτούς, εφόσον αυτές δεν αποτελούσαν κρίσιμα ενδιαίτηματα ειδών προτεραιότητας. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή δεν ίσχυσε για το κερκινέζι στο Σίγρι.

Η προτεινόμενη περιοχή έχει ενιαίο οικολογικό χαρακτήρα και διαφέρει σε γενικά πλαίσια από την περιβάλλουσα περιοχή, καθώς περιλαμβάνει τις γυμνές βραχώδεις εκτάσεις με αραιές δρύς ή ανοιχτά δρυοδάση που βρίσκονται στο νότιο και δυτικό τμήμα της δυτικής χερσονήσου της Λέσβου. Το σκεπτικό αυτό χρησιμοποιήθηκε κατά την οριοθέτηση της προτεινόμενης περιοχής, στο μέτρο του εφικτού λόγω απουσίας χάρτη βλάστησης, ορθοφωτοχαρτών ή δορυφορικών εικόνων), ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική διαχείριση της περιοχής.

5. SUMMARY OF ORNITHOLOGICAL ASSESSMENT AND PROPOSED DELIMITATION

Present fieldwork and review of all available and reliable bibliographic data reconfirmed the great importance of NW Peninsula of Lesvos for the avifauna. The study area is of international importance due to the presence of the largest population of Cinereous Bunting (*Emberiza cineracea*) in European Union, a globally threatened species. The international importance of the area is also supported by the presence of remarkable populations of Mediterranean Shearwater (*Puffinus yelkouan*), Ruddy Shelduck (*Tadorna ferruginea*), Long Legged Buzzard (*Buteo rufinus*), Lanner (*Falco biarmicus*) and Cretzschmar's Bunting (*Emberiza caesia*). Furthermore, apart from the above species, the area is one of the 5 most important sites in the geographical area of insular Greece (Aegean Sea and Crete) (Dimalexis A., S. Bourdakis and H. Hadjicharalambous 2004) for the species: Black Stork (*Ciconia nigra*), Short-toed Eagle (*Circaetus gallicus*), Lesser Kestrel (*Falco naumanni*) and Middle Spotted Woodpecker (*Dendrocopos medius*). Additionally, at national level the area is holding significant breeding population (>1% of national population) of Shag (*Phalacrocorax aristotelis*), Bonelli's Eagle (*Hieraaetus fasciatus*), Peregrine (*Falco peregrinus*), Stone Curlew (*Burhinus oedicephalus*), Isabelline Wheatear (*Oenanthe isabellina*) and Masked Shrike (*Lanius nubicus*).

Apart from the aforementioned species, there are strong indications that the study area is important for the breeding of Olive-tree Warbler (*Hippolais olivetorum*) and for the migration of herons, raptors [Marsh Harrier (*Circus aeruginosus*), etc]] and of passerines [(Rollers (*Coracias garrulus*), etc.)].

From the data that was collected during this study it was not possible to determine whether the area fulfill criteria 4 and 5 as they are prescribed in Phase B of this project (Dimalexis A., S. Bourdakis and H. Hadjicharalambous 2004). A firm conclusion, especially regarding criterion 5 (for passerines and raptors) can be reached after more specific field work during the migratory periods. The latter was not feasible in the framework of the present study.

Map 7 in the CD-ROM (scale 1:50.000) depicts: a) boundaries of the existing IBA and b) boundaries of the proposed Special Protection Area. The boundaries of the proposed SPA have been designed so as to include all critical habitats of the selection species during all seasons that they are using the area, and the relevant habitats of

delimitation species, in accordance with the specifications for the delimitation of SPAs (Dimalexis A., S. Bourdakis and H. Hadjicharalambous 2004).

Particularly, Cinereous Bunting, a globally threatened species, was the key species that generally shaped the proposed boundaries, which include all known localities where it has been observed so far at the western part of Lesvos. Additionally, habitats of other selection and delimitation species such as: Black Stork, Ruddy Shelduck, Bonelli's Eagle, Lanner, Lesser Kestrel, Isabelline Wheatear (species with restricted distribution in Lesvos) and Shag, Short-toed Eagle, Long-legged Buzzard, Peregrine, Stone Curlew, Middle Spotted Woodpecker, Masked Shrike and Cretzschmar's Bunting, were taken into account.

The boundaries of the proposed SPA are either smaller than those of the study area (IBA), at locations that are not related to critical habitats of selection and delimitation species, or they have been extended beyond the IBA in order to include critical habitats of Lanner. In contrary, there were no extensions of the boundaries for widespread species at Lesvos, such as Short-toed Eagle, Long-legged Buzzard, Middle Spotted Woodpecker, Masked Shrike and Cretzschmar's Bunting.

The existing data concerning the critical habitats of Mediterranean Shearwater is inadequate for an accurate delimitation of the proposed SPA in the sea. A firm conclusion can be reached after more specific field work. The latter was not feasible in the framework of the present study. This issue should be dealt with specific research projects at national level (radiotracking, systematic monitoring from the sea, etc.), especially designed for species such as Mediterranean Shearwater that might nest in Cyclades and feed north from Lesvos.

The boundaries of the proposed SPA were drawn at the closest possible precision based on the available black and white military maps (dated from 1972 to 1973), using natural landmarks (coastline, streams, ridges) or other landscape characteristics (roads, paths, etc.) of the area (Dimalexis A., S. Bourdakis and H. Hadjicharalambous 2004). Villages, inhabited areas and agricultural areas around them were not included within the boundaries of the proposed SPA, as long as they didn't form part of any critical habitat for selection or delimitation species.

The proposed SPA has a unified ecological character and is quite different from the surrounding area, since it includes the bare rocky area with sparse oak trees, or open

oak forest in the south and west part of the west peninsula of Leaves island. This concept has been used for the delimitation of the proposed SPA, at the closest possible precision (due to the lack of vegetation maps or aerial photos), in order to ensure the effective management of the area.

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- BirdLife International 2004. Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No.12).
- BirdLife International (2002) International Species Action Plan: Cinereous Bunting *Emberiza cineracea*. T. Albayrak, A. GURSOY and G.M. Kirwan, compilers. Unpublished data.
- BirdLife International (2000) Threatened Birds of the World. BirdLife International & Lynx Edicions, Barcelona & Cambridge.
- Bourdakis S. & Varelzidou, S. 2000. Greece pp 261-333. In Heath, M. F. and Evans, M. I., eds. 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation. 2: Southern Europe. Cambridge, UK: BirdLife International. BirdLife Conservation Series No. 8, p. 791.
- Brooks, R. 2002. Birding on the Greek Island of Lesbos. Brookside Publishing.
- Brooks, R. 2002. Lesbos update, spring – summer 2002. Brookside Publishing.
- Brooks, R. 2003. Lesbos update, summer '02 – summer '03. Brookside Publishing.
- Cramp, S. and Perrins, C. M. (1994) The Birds of the Western Palearctic. Vol. 9. Oxford University Press, Oxford.
- de Knijff, P. 1991. Little-known West Palearctic birds: Cinereous Bunting. *Birding World* 4: 384–391.
- Δημαλέξης Α., Ε. Μπουρδάκης και Έλενα Χατζηχαλαράμπος. 2004. Προδιαγραφές οριοθέτησης Ζωνών Ειδικής Προστασίας. ΥΠΕΧΩΔΕ, Αθήνα και Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων – Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), Θέρμη. 117 σελ. + i παράρτημα.
- Gustin M., G. Palumbo & A. Corso 1999. International Species Action Plan. Lanner Falcon *Falco biarmicus*. BirdLife International. The Netherlands.
- Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία. 1994. Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας: Μια γνωριμία με τους σημαντικούς βιοτόπους της Ελλάδας. Ειδική Έκδοση, Αθήνα. 272 σ.
- Hagemeijer, E.J.M. and M.J. Blair (Editors). 1997. The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T & A D Poyser, London.
- Handrinos, G. and Akriotis, T. 1997. The Birds of Greece. London, UK: Helm Publ.
- Heredia, B., L. Rose, and M. Painter. 1996: “Globally threatened birds in Europe. Action Plans”. Birdlife International, Council of Europe, Germany.
- Hölzinger, J. 1995. The Cinereous Bunting *Emberiza cineracea* breeding on Skyros (Greece). *Zool. Middle East* 11: 31–36.
- Καζαντζίδης, Σ. και Σ. Βαρελτζίδου (συντάκτες). 2001. Ορνιθολογικά Στοιχεία για το Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων της υπονήφιας ΖΕΠ «Ν.Δ. Χερσόνησος, απολιθωμένο δάσος Λέσβου» με κωδικό ΣΠΠΕ GR134. ΕΟΕ:Παραδοτέο Προγράμματος «Άμεσες ενέργειες για την προστασία έξη ειδών αρπακτικών» - ΥΠΕΧΩΔΕ, Δ/νση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, ΤΔΦΠ.

- Κομηνός, Θ. 1995. Κύθηρα, στο δρόμο των πουλιών, Εταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών.
- Λατσούδης, Π. 1990. Ταξίδι στη Λέσβο. Ενημερωτικό Δελτίο της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας 6: 32-35.
- Pieper, H. 1981. Zur Saugetiernahrung des Uhus (*Bubo bubo*) auf der griechischen Insel Lesbos. Die Vogewelt 102: 55-56.
- Schaffer, N and U. Gallo – Orsi (eds). 2001. European Union action plans for eight priority species. BirdLife International – European Commission. 247 pp.
- Snow, D. and Perrins, C. M. (eds.) (1998) The Birds of the Western Palearctic, Concise Edition. Vol. 2. Oxford University Press, Oxford.
- Τσιόντσης, Α., Κ. Σπανός, Κ. Ραδόγλου, Β. Hallmann και Δ. Χατζηλάκου. 2000. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη και Σχέδιο Διαχείρισης Περιοχής Ειδικής Προστασίας “Όρος Μαυροβούνι” Εθνικό ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε.), Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη, 248 σελ.
- Τσουνής, Γ. 1990. Η ορνιθοπανίδα της Λέσβου. Ενημερωτικό Δελτίο της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας 6: 28-31.
- Tsounis, G. & Dimitropoulos, A. 1992. The avifauna of the North-Eastern Aegean islands Lesbos and Chios: Differences and similarities. Biologia Gallo-Hellenica 19 (2): 73-102.
- Tucker, G. M. and Heath, M. F. (eds.) (1994) Birds in Europe: Their Conservation Status. BirdLife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 3).
- Watson, G. E. 1964. Ecology and evolution of Passerine birds on the islands of the Aegean Sea. Yale University, New Haven, Conn., Dissertation, 406 pp.
- Χατζηαραλάμπους Έλενα, Α. Δημαλέξης, Ε. Μπουρδάκης και Δ. Μπούσμπουρας. 2004: Τεύχος αναλυτικών προδιαγραφών των απαραίτητων εργασιών για την οριοθέτηση ΖΕΠ και των παραδοτέων τους. ΥΠΕΧΩΔΕ, Αθήνα και Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων – Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), Θέρμη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ
ANNEXES

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας Ι. Αξιολόγηση των ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης

Πίνακας I. Κατάλογος αξιολόγησης των ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης για την περιοχή «GR134 Νοτιοδυτική Χερσόνησος -Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου»

Table I. Evaluation of selection and delimitation bird species occur in the IBA «GR134 *Notiodytiki Hersonisos – Apolithomeno dasos Lesvou*»

ΑΑ Πιν. I	Επιστημονική ονομασία	Καθεστώς παρουσίας στην περιοχή μελέτης				παγκοσ. απειλ. ειδ. (ζευγάρια)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ε.Ε (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ε.Ε. 25 (άτομα)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ευρώπης (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ευρώπης (άτομα)	20.000 άτ. υδροβία ή 10.000 ζ. Θαλασσοπ.	5.000 πελαργ 3.000 αρπακτ 3.000 γεραν 500.000 στρ.	5 σημ. περ γεωγ περ. >1% εθ. πλ ή >0,1 βιογ. πληθ	1% ελάχ. αναπ. πληθ. Ελλάδας (ζευγάρια)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ελλάδας (άτομα)
		Res (p)	Br (p)	Win	Stage												
2	<i>Gavia arctica</i>						140	10.000	83			Y					1
4	<i>Tachybaptus ruficollis</i>		1-5							990	3.400	720	Y			15	
5	<i>Podiceps cristatus</i>			P						3.000	10.000	2.400	Y			8	
6	<i>Podiceps grisegena</i>									320	1.000	44	Y				
8	<i>Podiceps nigricollis</i>			50						530	2.800	700	Y			1	
9	<i>Calonectris diomedea</i>				C		2.600					Θ		50	50		
10	<i>Puffinus yelkouan</i>			P	1.00 0- 10.0 00		120	950				Θ			13	40	
11	<i>Hydrobates pelagicus</i>						1.300	350				Θ		1	1		
13	<i>Phalacrocorax carbo</i>			R						3.100	1.450	4.200	Y			43	
14	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	15- 20					460	300	30			Y			10	10	15
15	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>					20	14	400	350			Y		13	13		345
16	<i>Pelecanus onocrotalus</i>						1	270	1			Y		1	1		1
17	<i>Pelecanus crispus</i>					10	5	30	9			Y		5	5		9
18	<i>Botaurus stellaris</i>			R			79	900				Y		1	1		
19	<i>Ixobrychus minutus</i>			P			94	2.200				Y		5	5		
20	<i>Nycticorax nycticorax</i>			P			230	1.200				Y		8	8		
21	<i>Ardeolla ralloides</i>			P			22	600				Y		4	4		
24	<i>Egretta garzetta</i>			P	C		390	580				Y		15	15		100
25	<i>Egretta alba</i>			P			25	470				Y		1	1		13
26	<i>Ardea cinerea</i>			P	P					2.100	2.200	860	Y			6	
27	<i>Ardea purpurea</i>			P			78	2.200				Y		1	1		
28	<i>Ciconia nigra</i>		1-2				42	250				Y	Π	1	1		
29	<i>Ciconia ciconia</i>		1		P		1.000	4.000				Y	Π	20	20		

ΑΑ Πιν. I	Επιστημονική ονομασία	Καθεστώς παρουσίας στην περιοχή μελέτης				παγκοσ. απειλ. ειδ. (ζευγάρια)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ε.Ε (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ε.Ε. 25 (άτομα)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ευρώπης (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ευρώπης (άτομα)	20.000 άτ. υδροβια ή 10.000 ζ. Θαλάσσιον.	5.000 πελαργ 3.000 αρπακτ 3.000 γεραν 500.000 στρ.	5 σημ. περ γεωγ περ. >1% εθ. πλ ή >0,1 βιογ. πληθ	1% ελάχ. αναπ. πληθ. Ελλάδας (ζευγάρια)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ελλάδας (άτομα)
		Res (p)	Br (p)	Win	Stage												
30	<i>Plegadis falcinellus</i>				P		6	530				Y		2	2		
31	<i>Platalea leucorodia</i>				P		34	120				Y		2	2	1	
32	<i>Phoenicopus ruber</i>						410	2.900	660			Y				58	
33	<i>Cygnus olor</i>								860	450	2.600	Y			1		
37	<i>Anser albifrons</i>								620	5300 / 250	11.000	Y				33	
38	<i>Anser erythropus</i>					5		110	1			Y				1	
39	<i>Anser anser</i>								1.200	250/ 850	3.900	Y			1		
41	<i>Branta ruficollis</i>					60 ind		880	23			Y				23	
42	<i>Tadorna ferruginea</i>		1		P		1	200	2			Y		1	1	2	
43	<i>Tadorna tadorna</i>								420	750	1.800	Y			1		
44	<i>Anas penelope</i>								3.000	3.000	17.000	Y				500	
45	<i>Anas strepera</i>								600	1.100	900	Y			1		
46	<i>Anas crecca</i>								9.200	10.600	7.300	Y					
47	<i>Anas platyrhynchos</i>								33.000	20.000	37.000	Y			1		
48	<i>Anas acuta</i>								3.200	10.000	1.200	Y					
49	<i>Anas querquedula</i>				P				3.900	20.000		Y			0		
51	<i>Anas clypeata</i>								1.700	4.500	2.000	Y					
53	<i>Netta rufina</i>								270	320	840	Y			0		
54	<i>Aythya ferina</i>				P				2.100	10.000	7.900	Y			0		
55	<i>Aythya nyroca</i>					20	9	530	2			Y		1	1		
56	<i>Aythya fuligula</i>								7.300	7.000	12.000	Y					
57	<i>Aythya marila</i>								1.800	1.500	1.200	Y				1	
61	<i>Melanitta fusca</i>			0-15					850	10.000 / 15	1.400	Y					
62	<i>Bucephala clangula</i>								4.900	750	3.100	Y					
63	<i>Mergulus albellus</i>						13	350	110			Y				1	
64	<i>Mergus serrator</i>								590	500	890	Y				3	
65	<i>Mergus merganser</i>								470	1	1.500	Y			1		

ΑΑ Πιν. I	Επιστημονική ονομασία	Καθεστώς παρουσίας στην περιοχή μελέτης				παγκοσ. απειλ. ειδ. (ζευγάρια)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ε.Ε (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ε.Ε. 25 (άτομα)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ευρώπης (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ευρώπης (άτομα)	20.000 άτ. υδροβία ή 10.000 ζ. Θαλασσοπ.	5.000 πελαργ 3.000 αρπακτ 3.000 γεραν 500.000 στρ.	5 σημ. περ γεωγ περ. >1% εθ. πλ ή >0,1 βιογ. πληθ	1% ελάχ. αναπ. πληθ. Ελλάδας (ζευγάρια)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ελλάδας (άτομα)
		Res (p)	Br (p)	Win	Stage												
66	<i>Oxyura leucocephala</i>					5	3	75	7				Y				3
67	<i>Pernis apivorus non br</i>				P					1.100			A			10	
69	<i>Milvus migrans</i>				P		300						A	1	1		
71	<i>Haliaeetus albicilla</i>				R	5	15		35				A	1	1		
72	<i>Gypaetus barbatus</i>						1						A	1	1		
73	<i>Neophron percnopterus</i>				R		16						A	1	1		
74	<i>Gyps fulvus</i>				R		180						A	2	2		
75	<i>Aegyptius monachus</i>					5	14						A	1	1		
76	<i>Circus gallicus</i>		9-11		P		54						A	3	3		
77	<i>Circus aeruginosus</i>				P		290						A	1	1		
78	<i>Circus cyaneus</i>			P	P		110						A				
79	<i>Circus macrourus</i>				P	5							A				
80	<i>Circus pygargus</i>				P		94						A	1	1		
83	<i>Accipiter brevipes non br</i>				P		10						A		10		
84	<i>Buteo buteo</i>		P	P	P					7.100			A		30		
85	<i>Buteo rufinus</i>		12-14				2						A	2	2		
87	<i>Aquila pomarina</i>				P		70						A	1	1		
88	<i>Aquila clanga</i>			R		2	1						A				
89	<i>Aquila nipalensis</i>									50			A				
90	<i>Aquila heliaca</i>					2	1						A	0	0		
91	<i>Aquila chrysaetos</i>				R		41						A	1	1		
92	<i>Hieraaetus pennatus</i>				P		27						A	1	1		
93	<i>Hieraaetus fasciatus</i>	1					9						A	1	1		
94	<i>Pandion haliaetus</i>						53						A				
95	<i>Falco naumanni</i>		>11-17		P	20	180						A	20	20		
97	<i>Falco vespertinus</i>				C		9						A				
98	<i>Falco columbarius</i>			P			76						A				1

ΑΑ Πιν. I	Επιστημονική ονομασία	Καθεστώς παρουσίας στην περιοχή μελέτης				παγκοσ. απειλ. ειδ. (ζευγάρια)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ε.Ε (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ε.Ε. 25 (άτομα)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ευρώπης (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ευρώπης (άτομα)	20.000 άτ. υδροβία ή 10.000 ζ. Θαλασσοπ.	5.000 πελαργ 3.000 αρπακτ 3.000 γεραν 500.000 στρ.	5 σημ. περ γεωγ περ. >1% εθ. πλ ή >0,1 βιογ. πληθ	1% ελάχ. αναπ. πληθ. Ελλάδας (ζευγάρια)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ελλάδας (άτομα)
		Res (p)	Br (p)	Win	Stage												
100	<i>Falco eleonorae</i>				P		58							A	6	45	
101	<i>Falco biarmicus</i>	1-2					1							A	1	1	
102	<i>Falco cherrug</i>						2							A			
103	<i>Falco peregrinus</i>	6-8					74							A	2	2	
105	<i>Bonasa bonasia</i>						4.700								1	1	
107	<i>Tetrao urogallus</i>						3.000								2	2	
113	<i>Coturnix coturnix</i>				P					28.000						20	
116	<i>Porzana porzana</i>				P		84	10.000					Y		0	0	
117	<i>Porzana parva</i>				P		170	10.000					Y		1	1	
119	<i>Crex crex</i>				P	20	1.100						Y				
122	<i>Fulica atra</i>				P					13.000	20.000	25.000	Y			20	
127	<i>Otis tarda</i>					30 ind	25.000 ind										1
128	<i>Haematopus ostralegus</i>				P					3.000	10.200	8.400	Y			1	
129	<i>Himantopus himantopus</i>				P		200	340					Y		10	10	
130	<i>Recurvirostra avosetta</i>						300	470	410				Y		3	3	20
131	<i>Burhinus oedicephalus</i>		>5				390	380					Y		3	3	
133	<i>Glareola pratensis</i>				P		55	240					Y		5	5	
135	<i>Charadrius dubius</i>			P	P					1.100	2.400		Y			30	
136	<i>Charadrius hiaticula</i>				P					1.200	730	620	Y				1
137	<i>Charadrius alexandrinus</i>			P			110	410					Y		10	10	17
138	<i>Charadrius leschenaultii</i>									10			Y				
142	<i>Pluvialis apricaria</i>						1.300	8.000	8.200				Y				5
143	<i>Pluvialis squatarola</i>				P					21	2.500	1.200	Y				5
144	<i>Hoplopterus spinosus</i>				P		1	1.000					Y		1	1	
147	<i>Vanellus vanellus</i>									17.000	20.000	28.000	Y			1	
148	<i>Calidris canutus</i>									150	3.400	4.700	Y				1
149	<i>Calidris alba</i>				P					250	1400 / 1.200	470	Y				

ΑΑ Πιν. I	Επιστημονική ονομασία	Καθεστώς παρουσίας στην περιοχή μελέτης				παγκοσ. απειλ. ειδ. (ζευγάρια)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ε.Ε (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ε.Ε. 25 (άτομα)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ευρώπης (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ευρώπης (άτομα)	20.000 άτ. υδροβία ή 10.000 ζ. Θαλάσσιον.	5.000 πελαργ 3.000 αρπακτ 3.000 γεραν 500.000 στρ.	5 σημ. περ γεωγ περ. >1% εθ. πλ ή >0,1 βιογ. πληθ	1% ελάχ. αναπ. πληθ. Ελλάδας (ζευγάρια)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ελλάδας (άτομα)
		Res (p)	Br (p)	Win	Stage												
150	<i>Calidris minuta</i>				P					460	2.000	91	Y				8
151	<i>Calidris temminckii</i>				P					850	600	1	Y				
154	<i>Calidris ferruginea</i>				P					7.400	1	Y					
156	<i>Calidris alpina</i>			P	P					3.000	13.300	13.000	Y				
157	<i>Limicola falcinellus</i>									92	630		Y				
158	<i>Philomachus pugnax</i>				P		510						Y				1
159	<i>Lymnocyrtus minimus</i>									180		120	Y				1
160	<i>Gallinago gallinago</i>			P	P					9.300	20.000	3.100	Y				
163	<i>Scolopax rusticola</i>			P						18.000	20.000	4.900	Y			0	
164	<i>Limosa limosa</i>									990	1.300	640	Y				
165	<i>Limosa lapponica</i>						1	1.200	1.200				Y				1
166	<i>Numenius phaeopus</i>				P					1.600	2.300		Y				
167	<i>Numenius tenuirostris</i>					0		1					Y				
168	<i>Numenius arquata</i>									2.200	42.000	4.200	Y				
169	<i>Tringa erythropus</i>				P					190	1.000	14	Y				1
170	<i>Tringa totanus</i>				P					2.800	3.400	1.800	Y			4	
171	<i>Tringa stagnatilis</i>									120	370		Y				
172	<i>Tringa nebularia</i>				P					750	3.100	26	Y				1
174	<i>Tringa ochropus</i>			P	P					3.300	14.500	37	Y				5
175	<i>Tringa glareola</i>				P		2.500	20.000					Y				
177	<i>Actitis hypoleucos</i>				P					7.200		16	Y			1	
179	<i>Arenaria interpres</i>				P					340	1.000	800	Y				1
187	<i>Larus melanocephalus</i>						75	8.400					Y		10	10	10
189	<i>Larus minutus</i>						120	1.000					Y				1
190	<i>Larus ridibundus</i>			P						23.000	15.000	32.000	Y				
191	<i>Larus genei</i>						55	1.800					Y		1	1	17
192	<i>Larus audouinii</i>				P	20	180	580					Y		8	8	2
193	<i>Larus canus</i>									5.900	10.000	9.100	Y				

ΑΑ Πιν. I	Επιστημονική ονομασία	Καθεστώς παρουσίας στην περιοχή μελέτης				παγκοσ. απειλ. ειδ. (ζευγάρια)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ε.Ε (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ε.Ε. 25 (άτομα)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ευρώπης (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ευρώπης (άτομα)	20.000 άτ. υδροβία ή 10.000 ζ. Θαλάσσιον.	5.000 πελαργ 3.000 αρπακτ 3.000 γεραν 500.000 στρ.	5 σημ. περ γεωγ περ. >1% εθ. πλ ή >0,1 βιογ. πληθ	1% ελάχ. αναπ. πληθ. Ελλάδας (ζευγάρια)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ελλάδας (άτομα)	
		Res (p)	Br (p)	Win	Stage													Κριτ. 1 (C1)
194	<i>Larus fuscus</i>				P					3.000	1.900	1.300						1
200	<i>Gelochelidon nilotica</i>						38	270					Y		1	1		
201	<i>Sterna caspia</i>				P		15	65					Y					
203	<i>Sterna sadvicensis</i>			P			550	590					Y		1	1		10
204	<i>Sterna hirundo</i>				P		2.360	1.900					Y		10	10		
207	<i>Sterna albifrons</i>				P		170	960					Y		10	10		
208	<i>Chlidonias hybridus</i>				P		79	1.000					Y		3	3		
209	<i>Chlidonias niger</i>				P		130	4.000					Y		1	1		
210	<i>Chlidonias leucopterus</i>				P					740	20.000		Y					
214	<i>Columba oenas</i>									4.800								10
215	<i>Columba palumbus</i>			P	P					90.000								50
217	<i>Streptopelia turtur</i>		P		P					35.000								100
220	<i>Clamator glandarius</i>				P					580								1
223	<i>Otus scops</i>	P								2.100								50
224	<i>Bubo bubo</i>	0-1					91								2	2		
229	<i>Asio flammeus</i>						52								0	0		
231	<i>Caprimulgus europaeus</i>		P				1.900								100	100		
232	<i>Apus apus</i>		P		P					69.000								500
234	<i>Apus melba</i>		P		P					1.400								10
237	<i>Alcedo atthis</i>			P			390								1	1		
240	<i>Merops apiaster</i>		P		C					4.800								20
241	<i>Coracias garrulus</i>				P		48								2	2		
243	<i>Jynx torquilla</i>				P					5.800								1
244	<i>Picus canus</i>						350											1
246	<i>Dryocopus martius</i>						1.300								10	10		
248	<i>Dendrocopos syriacus</i>						300								100	100		
249	<i>Dendrocopos medius</i>	P					780								100	100		
250	<i>Dendrocopos leucotos</i>						77								5	5		

ΑΑ Πιν. I	Επιστημονική ονομασία	Καθεστώς παρουσίας στην περιοχή μελέτης				παγκοσ. απειλ. ειδ. (ζευγάρια)	1% ελάχ. αναπαραγ. πληθ. Ε.Ε (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαγ. πληθ. Ε.Ε. 25 (άτομα)	1% ελάχ. αναπαρ. πληθ. Ευρώπης (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαγ. πληθ. Ευρώπης (άτομα)	20.000 άτ. υδροβία ή 10.000 ζ. Θαλάσσιον.	5.000 πελαργ 3.000 αρπακτ 3.000 γεραν 500.000 στρ.	5 σημ. περ γεωγ περ. >1% εθ. πλ ή >0,1 βιογ. πληθ	1% ελάχ. αναπ. πληθ. Ελλάδας (ζευγάρια)	1% ελάχ. διαγ. πληθ. Ελλάδας (άτομα)
		Res (p)	Br (p)	Win	Stage												
252	<i>Picoides tridactylus</i>						260								1	1	
254	<i>Melanocorypha calandra</i>				P		10.000						Σ	30	30		
258	<i>Calandrella brachydactyla</i>		P		P		22.000						Σ	200	200		
260	<i>Lullula arborea</i>		P	P			8.600						Σ	50	50		
261	<i>Alauda arvensis</i>			P					400.000				Σ		20		
263	<i>Riparia riparia</i>				P				54.000				Σ		100		
265	<i>Hirundo rustica</i>		P		C				160.000				Σ		500		
267	<i>Delichon urbica</i>		P		P				99.000				Σ		500		
269	<i>Anthus campestris</i>		P				46.000						Σ	50	50		
274	<i>Motacilla flava</i>				P				79.000				Σ		100		
290	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>				P				68.000				Σ		20		
294	<i>Oenanthe isabellina</i>		>3						21.000				Σ		1		
297	<i>Oenanthe hispanica</i>		C		P				14.000				Σ		500		
302	<i>Monticola saxatilis</i>				P				1.000				Σ		100		
305	<i>Turdus torquatus</i>								3.100				Σ		1		
317	<i>Acrocephalus melanopogon</i>				P		130						Σ	1	1		
324	<i>Hippolais pallida</i>		P		P				33.000				Σ		500		
326	<i>Hippolais olivetorum</i>		P				30						Σ	11	30		
334	<i>Sylvia rueppelli</i>		R				30						Σ	30	30		
335	<i>Sylvia hortensis</i>		P						1.700				Σ		50		
336	<i>Sylvia nisoria</i>				P		820						Σ	1	1		
351	<i>Muscicapa striata</i>		P		C				140.000				Σ		100		
352	<i>Ficedula parva</i>				P		1.200						Σ	1	1		
353	<i>Ficedula semitorquata</i>				P		10						Σ	10	10		
354	<i>Ficedula albicollis</i>				C		1.500						Σ				
365	<i>Sitta krueperi</i>						1						Σ	1	1		
372	<i>Oriolus oriolus</i>				P				34.000				Σ		200		

ΑΑ Πιν. I	Επιστημονική ονομασία	Καθεστώς παρουσίας στην περιοχή μελέτης				παγκοσ. απειλ. ειδ. (ζευγάρια)	1% ελάχ. αναπαραγ. πληθ. Ε.Ε (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ε.Ε. 25 (άτομα)	1% ελάχ. αναπαραγ. πληθ. Ευρώπης (ζευγάρια)	1% flyway (άτομα)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ευρώπης (άτομα)	20.000 άτ. υδροβία ή 10.000 ζ. Θαλασσοπ.	5.000 πελαργ 3.000 αρπακτ 3.000 γεραν 500.000 στρ.	5 σημ. περ γεωγ περ. >1% εθ. πλ ή >0,1 βιογ. πληθ	1% ελάχ. αναπ. πληθ. Ελλάδας (ζευγάρια)	1% ελάχ. διαχ. πληθ. Ελλάδας (άτομα)
		Res (p)	Br (p)	Win	Stage												
374	<i>Lanius collurio</i>		P		C		15.000						Σ	100	100		
375	<i>Lanius minor</i>		P		P		65						Σ	20	20		
376	<i>Lanius excubitor</i>									2.500			Σ				
377	<i>Lanius senator</i>		P		P					4.800			Σ		100		
378	<i>Lanius nubicus</i>		P				45						Σ	5	5		
383	<i>Pyrrhcorax pyrrhcorax</i>						150						Σ	11	11		
392	<i>Passer hispaniolensis</i>		P		C					28.000			Σ		2.000		
414	<i>Emberiza cineracea</i>		90-250			10	1						Σ	1	1		
415	<i>Emberiza hortulana</i>				P		4.300						Σ	200	200		
416	<i>Emberiza caesia</i>		C				130						Σ	50	50		
421	<i>Emberiza melanocephala</i>		P		C					28.000			Σ		300		

Υπόμνημα (Explanations):

Ειδικότερες επεξηγήσεις σχετικά με τα πληθυσμιακά όρια και τα κριτήρια που αναφέρονται στον πίνακα, υπάρχουν στις Προδιαγραφές οριοθέτησης Ζωνών Ειδικής Προστασίας της Φάσης Β του έργου (βλ. Δημαλέξης Α., Ε. Μπουρδάκης και Έλενα Χατζηχαράλαμπος 2004).

ΑΑ Πιν.Ι: Αύξων αριθμός του Πίνακα Ι. «Κατάλογος των ειδών που απαντούν στην Ελλάδα, καθεστώς παρουσίας τους και κατηγοριοποίηση με βάση την Οδηγία των πτηνών», σύμφωνα με τις Προδιαγραφές οριοθέτησης Ζωνών Ειδικής Προστασίας της Φάσης Β του έργου (βλ. Δημαλέξης Α., Ε. Μπουρδάκης και Έλενα Χατζηχαράλαμπος 2004).

Επιστημονική ονομασία (Scientific name): Με έντονα στοιχεία (Bold) φαίνονται τα είδη που χρησιμοποιούνται για το χαρακτηρισμό ΖΕΠ ενώ με κανονικά στοιχεία φαίνονται τα είδη οριοθέτησης (Selection species are indicated in bold – Delimitation species are indicated in normal).

Καθεστώς παρουσίας στην περιοχή μελέτης: Όπως αναφέρονται στο Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων (βλέπε European Commission 1995 Standard Data Form)

Res: βρίσκεται στον τόπο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους

Win: το είδος χρησιμοποιεί τον τόπο κατά τη διάρκεια του χειμώνα

Br: χρησιμοποιεί τον τόπο για να φωλιάζει και να ανατρέφει τους νεοσσούς

Stage: τόπος που χρησιμοποιείται στη μετανάστευση ή για την περφόρρα εκτός των περιοχών αναπαραγωγής

Κριτήριο 4: **Υ:** είδος που περιλαμβάνεται στα μεταναστευτικά υδροβία είδη (migratory water birds) **Θ:** είδος που περιλαμβάνεται στα αποδημητικά θαλασσοπούλια (migratory sea birds)

Κριτήριο 5: **Π:** Πελαργοί (Ciconiidae), **Α:** Αρπακτικά (Accipitridae), **Γ:** Γερανοί (Gruidae), **Σ:** Στρουθιόμορφα (Passeriformes) Κατά τον υπολογισμό του πληθυσμού λαμβάνονται υπόψη όλα τα είδη των μεταναστευτικών στρουθιόμορφων.

Τα σκιασμένα κελιά δείχνουν τα κριτήρια που πληροί κάθε είδος (Highlighted cells indicate the criteria fulfilled by a single species).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. ΧΑΡΤΕΣ ΟΠΤΙΚΟΥ ΔΙΣΚΟΥ (CD-ROM)

(Ψηφιακά αρχεία εικόνας τύπου tiff)

X2 έως X6. Χάρτες κρίσιμων ενδιατημάτων ειδών χαρακτηρισμού και οριοθέτησης (1:50.000)

X7. Χάρτης προτεινόμενης οριοθέτησης (1:50.000)